

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie trzecim Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2021-06-08

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" posiada wiedzę na temat materiałów i procesów technologicznych stosowanych przy naprawach powłok lakierowych. Posiadacz kwalifikacji realizuje zadania związane z przygotowaniem pojazdów do lakierowania naprawczego, takie jak: odtłuszczanie, maskowanie, wykonywanie zabezpieczenia antykorozyjnego, szpachlowanie, obróbka szpachlówki, podkładowanie. Podczas tych prac wykorzystuje wyposażenie lakierni np. promienniki podczerwieni, kabiny lakiernicze, pistolety lakiernicze, inny sprzęt dodatkowy wykorzystywany przy naprawach pojazdów. Dokonuje wszystkich czynności zgodnie z zasadami BHP obowiązującymi w lakierni i strefach przygotowawczych oraz procedurami ochrony środowiska w warsztacie lakierniczym.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Kwalifikacja mogą być zainteresowani uczniowie szkół zasadniczych oraz techników o profilu mechanicznym i motoryzacyjnym, którzy chcą uzyskać dodatkowe umiejętności zawodowe; - Kwalifikacją mogą być szczególnie zainteresowane osoby, które w sposób nieformalny zdobywały doświadczenie w zakresie opisanych efektów uczenia się i chciałyby je potwierdzić; - Osoby aktywnie

poszukujące nowych, atrakcyjnych dróg rozwoju zawodowego; - Kwalifikacją mogą być również zainteresowane osoby, które wkraczają na rynek pracy, osoby zainteresowane pracą w lakierni: - Osoby z branży pokrewnych, np. blacharze samochodowi, którzy często przygotowują karoserię do lakierowania naprawczego.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pracy w lakiernictwie.

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Brak wymagań

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoby posiadające kwalifikację "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" mogą pracować na stanowisku pomocnika lakiernika w zakładach lakierniczych, firmach produkcyjnych zajmujących się zabezpieczeniem antykorozyjnym, lakierowaniem, firmach transportowych, itd. Uzyskanie kwalifikacji jest punktem wyjściowym do dalszego rozwoju zawodowego (zdobycia kwalifikacji "lakiernik samochodowy").

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat ważny jest 10 lat. Warunkiem przedłużenia jest przedstawienie dowodów potwierdzających minimum 6-letnie wykonywanie prac na stanowisku pomocnika lakiernika lub na stanowisku o zbliżonym zakresie obowiązków w okresie ważności certyfikatu.

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Branża automotive jest jednym z najsilniej i najbardziej dynamicznie rozwijających się sektorów polskiej gospodarki. Dynamiczny rozwój sektora przekłada się na deficyt wykwalifikowanych lakierników, który jest odczuwalny w wielu regionach Polski [Portal Warsztat.pl, <https://warsztat.pl/dzial/10-lakiernictwo-i-blacharstwo/artykuly/coraz-mniej-wykwalfikowanych-lakiernikow-coraz-wi,55507>, dostęp: 05.05.2019]. Potwierdzają to dane zawarte w barometrze zawodów, zgodnie z którym w całym kraju utrzymuje się zapotrzebowanie na lakierników. Warto podkreślić, iż niedobór lakierników występuje pomimo dużej liczby absolwentów szkół zawodowych (Barometr Zawodów 2019, https://barometrzawodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf, dostęp: 05.05.2019]

oraz liczby wchodzących na rynek pracy młodocianych pracowników (1145 osób) i dorosłych (213 osób), przygotowujących się w ramach rzemiosła do wykonywania zawodu [dane ZRP za 2017 rok]. Wg danych ZRP z lat 2011-2017 młodocianych pracowników zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego w rzemieślniczych zakładach dla zawodów lakiernik i lakiernik samochodowy było odpowiednio około 8200 i 2000. Warto zauważyć że w obydwu przypadkach występuje trend malejący. Dla lakiernika takich osób w 2011 było 1887 a w 2017 - 1154, a lakierników samochodowych odpowiednio 425 i 213. Wg danych Związku Rzemiosła Polskiego w egzaminach czeladniczych w 2017 roku kwalifikacje zdobyło 670 osób (lakiernik i lakiernik samochodowy) w tym z wolnego naboru 60 osób. Natomiast kwalifikację mistrzowską zdobyły w 2017 roku 54 osoby (źródło <https://ewr.zrp.pl/#/informacje/relacje-z-dzialalnosciegzaminacyjnych>, dostęp: 10.05.2019). Liczba osób uzyskujących kwalifikacje w szkołach branżowych oraz w rzemiośle nie odpowiada na stale rosnące zapotrzebowanie na osoby wykonujące prace lakiernicze. Tylko w maju 2019 roku na portalach internetowych pojawiło się około 360 nowych ogłoszeń o pracę dla pomocników lakiernika (portale gazeta.pl, pracuj.pl, olx.pl, gumtree.pl, etc). Możemy przyjąć, że pracownicy z kwalifikacjami pomocników lakiernika również poszukiwani są w inny sposób np. poprzez urzędy pracy lub drogą nieformalną. Od wielu lat obserwujemy stały wzrost liczby zarejestrowanych pojazdów w naszym kraju. W 2017 roku w bazie CEPIK widniało ponad 28,6 mln pojazdów. W 2019 roku zarejestrowano o 1,7% więcej pojazdów niż w analogicznym okresie 2018 roku. Niestety zwiększone natężenie ruchu przekłada się na rosnącą liczbę zdarzeń drogowych. O ile liczba wypadków drogowych systematycznie spada i w 2017 wyniosła 32 760 to liczba kolizji drogowych stale rośnie i w tym samym roku przekroczyła 436 tysięcy (Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działania realizowane w tym zakresie w 2017 r. KRBRD). Potwierdza to wzrost liczby usług lakierniczych. Dane dotyczące funkcjonowania warsztatów samochodowych w Polsce, wskazują na zmniejszenie ich liczby przy jednoczesnym zwiększeniu pracowników w poszczególnych placówkach. Związane jest to ze wzrostem liczby klientów w 44% warsztatów. Właściciele warsztatów w kontekście prowadzonej działalności wskazują na problem braku wykwalifikowanych pracowników, którzy preferują pracę w rozwiniętych gospodarkach państw Europy Zachodniej [Edyta Zielińska CZYNNIKI DETERMINUJĄCE ROZWÓJ WARSZTATÓW SAMOCHODOWYCH W POLSCE, Autobusy 12/2107 str. 671]. W przeciągu ostatnich kilkunastu lat nastąpił znaczny wzrost ilości oraz typów i rodzajów produkowanych i oferowanych warsztatom lakierów samochodowych (wg danych jednego z producentów wyrobów lakierniczych firmy NOVOL co roku pojawia się około 20 nowych wyrobów lakierniczych). Są to między innymi nowe receptury kolorów oparte na zaawansowanych pigmentach, lakiery ceramiczne o podwyższonej odporności na zarysowania, produkty utwardzane promieniowaniem UV, podłoża do lakierowania itp. Mnogość wprowadzanych do użytku rodzajów lakierów spowodowana była przede wszystkim koniecznością dostosowania produkowanych lakierów i sposobów pokrywania nimi nadwozi samochodowych w trakcie prowadzonych prac blacharsko-lakierniczych do wprowadzanych stopniowo przepisów dotyczących ograniczania emisji lotnych związków organicznych, powstających w wyniku stosowania rozpuszczalników w farbach i lakierach samochodowych. Wprowadzenie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/42/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. (w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych w wyniku stosowania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz produktach do odnawiania pojazdów) powoduje konieczność rozszerzenia kwalifikacji lakiernika samochodowego o nowe elementy związane z ochroną środowiska i gospodarką odpadami lakierniczymi. Obowiązujące przepisy wymusiły, bowiem zakaz wprowadzania do obrotu produktów przekraczających dopuszczalną maksymalną zawartość tych substancji. Producenci lakierów samochodowych na skutek wprowadzonych zakazów, dotyczących produkcji lakieru z niedozwoloną zawartością lotnych związków organicznych, zaczęli wprowadzać produkty, których normy są znacznie mniej rygorystyczne pod tym względem, czyli lakiery określane, jako wykonanie specjalne

(jednowarstwowe powłoki nawierzchniowe o specjalnych właściwościach, czyli lakiery metaliczne, czy perłowe), dla których dopuszczalna jest dwukrotnie wyższa zawartość lotnych związków organicznych, omijając w ten sposób wprowadzone ograniczenia prawne w tym zakresie. Zwiększone zapotrzebowanie na usługi oraz rozwój technologiczny wymuszają optymalizację procesów lakierowania. Szczególnie w dużych i nowoczesnych lakierniach obserwowany jest trend specjalizacji pracowników na pion przygotowujący do lakierowania i wykwalifikowanych lakierników, którzy skupiają się głównie na procesie nakładania powierzchni ochronno-dekoracyjnych. Skutkuje to zmianą modelu biznesowego i pojawieniu się osób zajmujących się przygotowaniem do lakierowania i właściwym lakierowaniem. W najefektywniejszych zakładach lakierniczych funkcjonuje model pracy: 2-3 pomocników lakiernika na 1 lakiernika nakładającego warstwy dekoracyjne. Osoby zarządzające pracą w lakierni potrzebują zweryfikowanych pod względem umiejętności i efektywności pomocników lakiernika, żeby zapewnić wysoki poziom jakości przy możliwie najkrótszym czasie realizacji przez co mogą obniżyć koszty i budować swoją przewagę konkurencyjną. Wpisanie kwalifikacji do ZSK wpłynie na wzrost jakości świadczonych usług lakierniczych.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Posiadacz kwalifikacji "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" inaczej niż posiadacz kwalifikacji "Lakiernik samochodowy - świadectwo czeladnicze" nie wykonuje lakierowania powierzchni, zajmuje się tylko przygotowaniem powierzchni do dalszych prac lakierniczych. Posiadacz kwalifikacji "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" jest przygotowany do wykonywania maskowania powierzchni, które nie będą lakierowane. Osoba posiadająca kwalifikację "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" jest gotowa do pracy z powłoką kataforetyczną oraz powłoką transportową. Posiadacz kwalifikacji nie wykonuje zadań związanych z ustaleniem zakresu prac lakierniczych. Kwalifikacja nie obejmuje również zestawów związanych z funkcjonowaniem w przedsiębiorstwie. Posiadacz kwalifikacji "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" inaczej niż posiadacz kwalifikacji "Wykonywanie prac lakierniczych (M.28.)" nie wykonuje lakierowania powierzchni, zajmuje się tylko przygotowaniem powierzchni do dalszych prac lakierniczych. Posiadacz kwalifikacji "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" jest przygotowany do wykonywania maskowania powierzchni, które nie będą lakierowane. Osoba posiadająca kwalifikację "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" jest gotowa do pracy z powłoką kataforetyczną oraz powłoką transportową. Kwalifikacja "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" inaczej niż kwalifikacja pełna Lakiernik (713201) nie obejmuje zestawów związanych z funkcjonowaniem w przedsiębiorstwie oraz zakładaniem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. Kwalifikacja "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" posiada wspólne efekty uczenia się z kwalifikacją "Przeprowadzenie procesu renowacji i naprawy powłoki lakierowej - lakiernik samochodowy". Dotyczą one przygotowania powierzchni do lakierowania. Osoba posiadająca kwalifikację "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" nie jest gotowa do ustalania technologii przygotowania elementu do lakierowania. Ze względu na charakter pracy, osoba posiadająca kwalifikację "Przeprowadzenie procesu renowacji i naprawy powłoki lakierowej - lakiernik samochodowy" posiada głębszą wiedzę na temat zasad bezpieczeństwa i ochrony środowiska niż posiadacz niniejszej kwalifikacji. Osoby posiadające kwalifikację "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik

lakiernika" mogą być zainteresowane rozszerzeniem swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych o efekty uczenia się zawarte w kwalifikacji "Przeprowadzenie procesu renowacji i naprawy powłoki lakierowej - lakiernik samochodowy". Posiadacz niniejszej kwalifikacji może również być zainteresowany zdobyciem kwalifikacji "Lakierowanie w lakierniach przemysłowych - lakiernik przemysłowy".

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

Metody wykorzystywane podczas weryfikacji efektów uczenia się: Weryfikacja składa się z dwóch części: teoretycznej i praktycznej. W części teoretycznej dopuszcza się metodę testu teoretycznego. W części praktycznej wykorzystuje się następujące metody: - obserwacja w warunkach symulowanych lub rzeczywistych, - wywiad swobodny lub ustrukturyzowany (rozmowa z komisją). W części teoretycznej sprawdzane są wszystkie efekty uczenia się z zestawu 1. "Charakteryzowanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy" oraz zestawu 2. "Przygotowanie powierzchni do naniesienia powłok lakierowych". W części praktycznej sprawdzane są następujące efekty uczenia się z zestawu 2. "Przygotowanie powierzchni do naniesienia powłok lakierowych": "Przygotowuje powierzchnię do prac lakierniczych", "Wykonuje zabezpieczenie antykorozyjne", "Aplikuje i obrabia materiały wypełniające (np. szpachlówki, podkłady) zgodnie z kartą technologiczną".

Warunkiem dopuszczenia do części praktycznej jest zdanie części teoretycznej.

Zasoby kadrowe: Weryfikację efektów uczenia się prowadzi komisja walidacyjna, w której skład wchodzi 3 osoby. Przewodniczący komisji musi posiadać: - wykształcenie wyższe z 7 poziomem PRK, - 5-letnie doświadczenie w nauczaniu i ocenianiu w obszarze napraw lakierniczych potwierdzone świadectwem pracy lub dyplomem mistrzowskim.

Każdy z pozostałych członków komisji musi posiadać: - wykształcenie minimum z 4 poziomem PRK, - 5-letnie doświadczenie w wykonywaniu napraw lakierniczych na stanowisku co najmniej lakiernika.

Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne:

Instytucja certyfikująca musi zapewnić: - halę lakierniczą z wydzieloną strefą przygotowawczą z wyposażeniem przeciwpożarowym, - sprzęt: pistolety lakiernicze, stojaki lakiernicze, promienniki, szlifierki, odsysacze, - wagę elektroniczną do 3,5 kg z dokładnością odważania 0,01g, - pojemniki do segregacji odpadów lakierniczych, - myjkę pistoletów, - środki ochrony osobistej, - elementy karoseryjne do wykonywania napraw, - materiały lakiernicze z kartami technicznymi produktów, - kabinę lakierniczą.

Instytucja prowadząca walidację musi zapewnić bezstronną i niezależną procedurę odwoławczą, w ramach której osoby uczestniczące w procesie walidacji i certyfikacji mają możliwość odwołania się od decyzji kończącej walidację. W przypadku negatywnego wyniku walidacji instytucja prowadząca walidację jest zobowiązana przedstawić uzasadnienie decyzji.

Etapy identyfikowania i dokumentowania: Nie określa się wymagań dotyczących etapu identyfikowania i dokumentowania.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 2021-05-24 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej >Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2021-06-08 r., poz. 523)

Data rozpoczęcia funkcjonowania kwalifikacji w ZSK

2022-07-15

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji (w godzinach)

176

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2031-06-06

Kod dziedziny kształcenia

525 - Pojazdy mechaniczne, statki i samoloty

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

45.2 - Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli

Kod ISCED

0716 - Pojazdy samochodowe, statki i samoloty

Kod kwalifikacji (do 2020 roku)

3C522100026

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13885

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

W opiniach podkreślono, że branża napraw blacharsko-lakierniczych jest istotną, ciągle rozwijającą się gałęzią gospodarki. Warsztaty, w których obowiązuje podział na lakierników i pomocników lakierników cechują się wyższą rentownością, głównie ze względu na lepsze wykorzystanie sprzętu i niższe koszty pracownicze. Wykwalifikowani pomocnicy to gwarancja naprawy wysokiej jakości, bez kosztownych poprawek, zwłaszcza tych, które objawiają się w późniejszym czasie. Ich kwalifikacje pozwalają więc obniżyć koszty i zwiększyć wydajność warsztatów.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację rynkową "Przygotowywanie pojazdów do lakierowania naprawczego - pomocnik lakiernika" jest gotowa do wykonywania czynności przygotowujących powierzchnię do nakładania powłok lakierowych. Dobiera i przygotowuje materiały, sprzęt i narzędzia do prac przygotowawczych zgodnie z wybraną przez przełożonego technologią, wytycznymi producentów oraz rodzajem powłoki, np. kataforetycznej lub transportowej. Pracując pod nadzorem, oczyszcza, wykonuje maskowanie powierzchni, które nie będą lakierowane, zabezpiecza antykorozyjnie, nakłada materiały wypełniające oraz przygotowuje powierzchnię do dalszych prac lakierniczych. Podczas tych prac wykorzystuje wyposażenie lakierni np. promienniki podczerwieni, kabiny lakiernicze, pistolety lakiernicze, inny sprzęt dodatkowy wykorzystywany przy naprawach pojazdów. Posługuje się podstawową wiedzą z zakresu lakiernictwa. W swojej pracy stosuje zasady samoochrony, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy (bhp). Segreguje odpady lakiernicze zgodnie z wymogami ochrony środowiska.

Zestawy efektów uczenia się

1) Charakteryzowanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Wymienia zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia zagrożenia na stanowisku pracy
- b. wymienia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom istniejącym na stanowiskach pracy pomocnika lakiernika

2. Wymienia zagrożenia pożarowe i sposoby ochrony środowiska

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia czynniki wpływające na możliwość wystąpienia wybuchu lub pożaru
- b. odczytuje informacje o substancjach niebezpiecznych z opakowań oraz kart technicznych i bezpieczeństwa produktów
- c. omawia sposób segregowania odpadów lakierniczych ze względu na ich rodzaj

2) Przygotowanie powierzchni do naniesienia powłok lakierowych

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Omawia proces technologiczny lakierowania fabrycznego (OEM) i lakierowania naprawczego

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia etapy technologii lakierowania fabrycznego i naprawczego;- wskazuje podobieństwa i różnice w lakierowaniu fabrycznym i naprawczym

2. Omawia metody przygotowania powierzchni do lakierowania w zależności od rodzaju powierzchni

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia technologię przygotowania nowego elementu np. z powłoką kataforetyczną, powłoką transportową
- b. omawia technologię przygotowania elementu uszkodzonego z istniejącą powłoką lakierową
- c. omawia technologię przygotowania tworzywa sztucznego

3. Przygotowuje powierzchnię do prac lakierniczych

Kryteria weryfikacji:

- a. dobiera i stosuje środki ochrony indywidualnej
- b. dobiera zmywacze i czyściwa do przygotowania powierzchni w zależności od jej rodzaju
- c. odtłuszcza powierzchnię z zanieczyszczeń
- d. dobiera materiały maskujące
- e. maskuje powierzchnie niepodlegające obróbce
- f. dobiera materiały ściernie i urządzenia szlifierskie
- g. szlifuje powierzchnię

4. Wykonuje zabezpieczenie antykorozyjne

Kryteria weryfikacji:

- a. dobiera i stosuje środki ochrony indywidualnej
- b. dobiera materiały do zabezpieczenia naprawianych powierzchni przed korozją w uzgodnieniu z osobą nadzorującą pracę
- c. wykonuje zabezpieczenie naprawianych powierzchni przed korozją w uzgodnieniu z osobą nadzorującą pracę

5. Aplikuje i obrabia materiały wypełniające (np. szpachlówki, podkłady) zgodnie z kartą technologiczną

Kryteria weryfikacji:

- a. dobiera i stosuje środki ochrony indywidualnej
- b. omawia rodzaje materiałów wypełniających, w tym szpachlówek i podkładów, w zależności od rodzaju naprawy i wielkości naprawianego elementu
- c. w uzgodnieniu z osobą nadzorującą pracę dobiera materiały wypełniające, materiały pomocnicze oraz narzędzia do ich aplikacji oraz suszenia zgodnie z kartą technologiczną
- d. przygotowuje materiał wypełniający
- e. nanosi materiały wypełniające na powierzchnię
- f. dobiera parametry utwardzania materiałów wypełniających
- g. przygotowuje powierzchnię do dalszych etapów, zgodnie z użytym materiałem wypełniającym

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

#	Instytucje certyfikujące (IC)	Instytucje walidujące
1	NOVOL Sp. z o.o.	

Wnioskodawca:

NOVOL Sp. z o.o.

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Rozwoju i Technologii